

Játszóterek

Minimum 2 × 45 perces komplex játszótéri és tantermi szövegfeldolgozó és játékalkotó óra (magyar, testnevelés, ének-zene, technika, vizuális kultúra)

Miről szól ez a tanegység?

Közeledik a nyári szünet, amit már mindannyian érzünk. Itt az ideje, hogy kimozduljunk az iskola falai közül, és életszerű helyzetekben is átéljük a tanulás örömeit. Játszóterei játékok és versek, mondókák játékaival találkozunk előbb kinn a játszótéren, majd benn a tanteremben, ahol kreatív feldolgozás feladataival szerzünk játszótérélményt.

Áttekintő vázlat

2.1 Játszóterén	min. 45 perc
2.1a Hinta-palinta	min. 10 perc
2.1b Hintalökők	10 perc
2.1c Játszóterei játékok	15 perc
2.1d Körhinta	min. 10 perc
2.2 Játszó-terem	45 perc
Összesen:	min. 2 × 45 perc

Előkészületek

Ha van rá módunk, kezdhethetjük vagy tarthatjuk az első órát a szabadban, az iskolai vagy egy közeli játszótéren, ahol hinták is vannak. Az óraleírás feladatait szabadterei órához alkalmaztuk, de némi átalakítással tantermi óra keretei között is megvalósíthatók. A szabadterei óra hosszabb játékidővel is szervezhető.

A második óra feladatai már tanteremben valósíthatók meg, egy kiadós játék után. Az óra szervezése „játszóterei”: a gyerekek szabadon választhatnak a játékos feladatok közül. Készítsük elő a csoportok anyagait, eszközeit egy-egy asztalra, amelyet körül tud ülni egy kis csoport! A dominó mintalapját nyomtassuk ki vastagabb papírra (több példányban)! A pörgettyűhöz készítsünk bemutató mintadarabot, amit ki is lehet próbálni!

A székekből épített mászóka rögzítését kötözéssel oldhatják meg a gyerekek. Ne építsék túl magasra, ügyeljünk a biztonságos rögzítésre! A széklábak közé feszített zsineg mászókaelemként is jól működik.

2. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Hinta-palinta – magyar népi mondókák
Kiss Ottó: *Hinta*
Kiss Lehel: *Játszóterén*
Lackfi János: *Körhinta*

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

Szöveggyűjtemény

Játszóterei játékok, hinta Dominómintalap, olló, íróeszköz
Ritmushangszerek, -eszközök
Modellkészítés anyagai, eszközei: papírok, dobók, pálcikák, gyurma, cérna, hungarocell alap, olló, ragasztó
Pörgettyűkészítés anyagai, eszközei: karton, hullámkarton, festék, ecset, hurkapálca, körző, ceruza, olló, ragasztó
Székek, kötözézsineg, plüssállatok

ÉVFOLYAM

1–2. osztály

JEGYZETEIM

FELADATOK LEÍRÁSA

min.
45 perc

2.1 Játsszóterén

min.
10 perc

2.1a Hinta-palinta

Ha van rá módunk, kezdhethük vagy tarthatjuk az órát a szabadban, az iskolai vagy egy közeli játszótéren, ahol hinták is vannak. Kezdjük szabad hintázással, amelyhez spontán kezdeményezéssel mondogassunk hintázó-hintáztató mondókákat! Biztosan tudnak a gyerekek is párat, köztük a hinta-palintát. Tanítsuk meg a szöveggyűjteményben szereplő változatot (*Hinta-palinta* – magyar népi mondókák), és a másik hintamondókát is!

A hintázó mozgással egybekötve a ritmizálás is könnyebb.

Vedd figyelembe!

A hintamondókák ritmusa a következő, a hintázó mozgást ütemenként valósíthatjuk meg, félértékenként irányt váltva.

<u>I</u> de leng, <u>o</u> da leng,	□ □	ti-ti-tá ti-ti-tá
<u>e</u> gyszer fent van,	□ □	ti-ti-ti-ti
<u>m</u> áskor lent.	□	ti-ti-tá
<u>H</u> inta, <u>p</u> alinta,	□	tá-tá ti-ti-tá
<u>é</u> gre szálló <u>k</u> is hinta,	□ □ □	ti-ti-ti-ti ti-ti-tá
<u>é</u> gi dunna,	□ □	ti-ti-ti-ti
<u>k</u> is katona,	□ □	ti-ti-ti-ti
<u>u</u> gorj fel a <u>l</u> óra.	□ □	ti-ti-ti-ti tá-tá

2.1b Hintalökők

10
perc

Folytathatjuk az órát kint a játszótéren, egy asztal, pad körül összegyűlve.

Olvassuk fel és értelmezzük *Kiss Ottó Hinta* című versét, próbáljunk válaszolni a versben megfogalmazódó kérdésekre!

Ki az, aki már magától hintázik? Mióta? Ki az, akit még lökni kell?

Miért van szükség a hinta lökésére?

Aki löki a hintát, honnan veszi az erőt?

Végül is honnan kapjuk az erőt a játékhoz, mozgáshoz? Honnan van erőnk az élethez?

Miután meghallgattuk a gyerekek válaszait, mondjuk el, hogy az élet forrása:

Isten (vö. Zsoltárok 36,8–10). Ő az, aki minden erőfeszítésünkkor „mögöttünk áll”.

„Lökjük meg”, hintáztassuk a verset is felelgető versmondással! Hasonlóan a hintáztató mondókákhoz, ütemenként (félértékenként) váltsunk irányt! A hintáztatáshoz most ne üljünk hintába, hanem a felsőtestünkkel dőlünk előre-hátra!

JEGYZETEIM

<u>A</u> mikor én <u>b</u> eülök, <u>m</u> ögöttem áll, <u>a</u> ki lök.	□□□□ □□□□	ti-ti-ti-ti ti-ti-tá ti-ti-ti-ti ti-ti-tá
<u>A</u> zt mondd meg, <u>k</u> i <u>l</u> őki őt, <u>h</u> onnan <u>v</u> eszi az <u>e</u> rőt?	□□□□ □□□□	ti-ti-ti-ti ti-ti-tá ti-ti-ti-ti ti-ti-tá
<u>H</u> a <u>h</u> intát löksz, <u>m</u> eglöknek? <u>Á</u> ll valaki <u>m</u> ögötted?	□□□□ □□□□	ti-ti-ti-ti ti-ti-tá ti-ti-ti-ti ti-ti-tá

2.1c Játszótéri játékok

15
perc

Nézzünk körül a játszótéren, és figyeljük meg, mivel játszanak a gyerekek!

Ki mit csinál éppen?

Képzeltben népesítsük be jobban a teret: képzeljük el, hogy tele van játszó gyerekekkel! Most ki mit csinál?

Beszélgetés után a pedagógus olvassa fel a gyerekeknek [Kiss Lehel Játszótéren](#) című versét lendületesen, erősen ritmizálva!

<u>v</u> an aki <u>l</u> andol	□ □	tá-ti-ti tá-tá
<u>v</u> an aki <u>l</u> endül	□ □	tá-ti-ti tá-tá
<u>v</u> an aki <u>l</u> ent áll	□ □	tá-ti-ti tá-tá
<u>v</u> an aki <u>f</u> ent ül	□ □	tá-ti-ti tá-tá

Miért furcsa a vers? Mihez hasonlít? (Olyan, mint egy rapdal.)

Próbáljuk meg elmondani együtt: az ismétlődő részeket mindenki mondja, a változó részeket az, aki megjegyezte, vagy rájön, hogy milyen szó rímel!

Most halljuk, mit jegyeztetek meg a felsorolásból! *Van aki...* – ki tudja folytatni?

Ki tudja folytatni másképp?

És az utolsó hasonló sorpárt ki tudná folytatni?

van kit a föld sem (kerget, fog meg, tart meg stb.)

van kit az ég is (kerget, megfog, megtart stb.)

És azt megjegyeztetek-e, mi a vers csattanója? Vágjuk rá együtt:

itt vagyok... (ÉN is!!!)

2.1d Körhinta

min.
10 perc

Nézzünk körül, és nevezzük meg, milyen játékszerek (eszközök, szerkezetek) vannak a játszótéren! Mit tudnánk még elképzelni egy játszótérre?

Van-e itt körhinta? Ha igen, hogy néz ki? Hogy működik?

Ki ült már körhintán? Az hogy nézett ki, és hogy működött?

Figyeljük meg a körhintát [Lackfi János Körhinta](#) című versében: hogy néz ki, hogy működhet? A pedagógus olvassa fel a verset, majd beszéljük meg, hogyan lesz sok ló egy lóból! Mi okozza az „osztódást”? Ki forog: a bámulók vagy a körhintázók? (A versben klasszikus, motorral hajtott körhintáról, nem játszótéri körhintáról van szó.)

Végül „körhintázzunk” kis csoportokban: négy-öt fő kézfogással álljon körbe, és előbb lassan, majd egyre gyorsulva forogjanak egyik irányba! Ha valaki nem bírja tovább, kiáltson! Ekkor a kör megáll, a kiáltó kiállhat, ha akar, és a kör másik irányba forog tovább.

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A kreatív feldolgozás feladataival szerezzünk játszótérélményt.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Versjáték: dominó készítése és játékpróbája
Hangszerelés, előadás ritmushangszerekkel
Hintamodell készítése
Terepasztal készítése
Játszótéri játék terve rajzzal vagy modellel
Papírpörgettyű készítése
Térépítés bútorokkal, spontán bábjáték

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Dominómintalap, olló, íróeszköz
Ritmushangszerek, -eszközök
Modellkészítés anyagai, eszközei: papírok, dobozok, pálcikák, gyurma, cérna, hungarocell alap, olló, ragasztó
Pörgettyűkészítés anyagai, eszközei: karton, hullámkarton, festék, ecset, hurkapálca, körző, ceruza, olló, ragasztó
Székek, kötözőzsineg, plüssállatok

2.2 Játszó-terem

Jó volt a játszótéren játszani, de a játékot a tanteremben is folytathatjuk: a terem is lehet játszótér. Készítsük elő egy-egy asztal körül a játékhelyeket, amelyek közül a gyerekek választhatnak!

Versdominó

[Kiss Lehel Játszótéren](#) című versének soraiból készítsetek dominójátékot, amelyet fejezettek be az üres helyek kitöltésével! (Nyomtatható mintalap letölthető a [reftantar.hu](#)-n, a szöveggyűjtemény aloldaláról.)

Majd a dominók rakosgatásával alkossatok új verset! A dominólapok kirakásának játékszabályát magatok találjátok ki!

Játszótérpap

[Kiss Lehel Játszótéren](#) című verséből készítsetek egy rapszámot! Hangszereljétek ritmushangszerekkel, és adjátok elő ritmuskísérettel!

Hintamodell

Készítsétek el egy hinta modelljét hurkapálcák, cérna, papíryanagok segítségével!

Játszótér-terepasztal

Készítsétek el egy játszótér terepasztalát különböző papírokból, dobozokból, pálcikákból, gyurmából! Az alap lehet egy hungarocell lap, amelybe könnyen bele lehet szúrni a hegyes pálcikát, fogpiszkálót.

Új játszótéri játék terve

Tervezzetek egy olyan játszótéri játékot, amely teljesen új, még nem látott ilyet senki! A terv lehet rajzos (csak tervrajz), de lehet makett is, a rendelkezésre álló anyagokból (ugyanaz, mint a terepasztalnál).

JEGYZETEIM

Körhintapörgettyű

Vastag karton- vagy hullámkarton korongból festéssel, hurkapálca tengellyel készíthettek pörgettyűket, és próbáljátok ki, hogy működik! (A pörgettyű részletes leírása elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán.)

Plüssmászóka

Székek összeépítésével, kötözőzsinegek segítségével készítsenek a gyerekek egy kicsinyített mászókat, amelyen plüssállatok játszhatnak, tornázhatnak! A kész mászókat birtokba is vehetik az állatok: a gyerekek spontán bábjátékkal mutatják be, hogy működik a mászóka.

